

Børn med behov for hjælp til regulering

Denne pjece er målrettet forældre, pædagogisk personale og lærere i hhv. dagtilbud og skoler. Ergo- og fysioterapeuter modtager ofte henvendelser fra forældre, dagtilbud og skoler, der ønsker hjælp til at forstå børn, hvis adfærd er anderledes end forventet for alder. Børn, hvor der er en formodning om, at deres adfærd skyldes vanskeligheder med at regulere sig selv.

Fotos: AI-genereret i Sora

Det er vigtigt at huske på

Børn er forskellige, selv om deres udfordringer kan ligne hinanden. Vi forsøger at komme med handlemuligheder af generel karakter, som kan være hjælpsomme i forhold til mange børn.

De anbefalede tiltag og aktiviteter skal ses som en hjælp til at bringe barnets nervesystem i balance og derigennem skabe bedre forudsætning for deltagelse og regulering af adfærd for det enkelte barn.

Hvilke børn taler vi om – hvordan ”ser” de ud?

Børnene beskrives ofte med ord som fx motorisk uro, høj ”arousal”, sarte, følsomme, vrede, vanskelige, letafledelige, lydfølsomme, søgende ift. sensoriske stimuli (fx putter ting i munden, gentager bevægelser, selvstimulerer), trækker sig eller har svært ved at mærke berøring / smerte / kulde / varme / toiletrang / sult osv.

Når børnene har en anderledes adfærd end det forventede for deres alder, og har vanskeligheder med at indgå i aktiviteter og samspil, kan det skyldes under-/overreaktion på sensoriske stimuli. Der bør naturligvis altid være opmærksomhed på, at adfærden kan skyldes flere faktorer – fx barnets opvækstvilkår, motoriske udvikling, sproglige og/eller kognitive forudsætninger, arvelige faktorer eller i nogle tilfælde iboende vanskeligheder qua børnepsykiatriske diagnoser.

Med denne pjece ønsker vi at bidrage til øget forståelse for hjernens bearbejdning af sensoriske stimuli. Derudover ønsker vi at give inspiration til handlemuligheder overfor disse børn med det formål at øge børnenes forudsætninger for deltagelse i aktiviteter og sociale fællesskaber.

Hvor og hvor ofte forekommer barnets udfordringer?

- For at hjælpe barnet bedst muligt må vi blive klogere på, hvor og hvornår barnets udfordringer forekommer.
- Viser udfordringerne sig i få eller mange sammenhænge?
- Er der variationer i barnets udfordringer?
- Har barnet gode og dårlige dage?
- Varierer udfordringerne afhængig af tidspunktet på dagen / hvem barnet er sammen med / aktiviteten / mængden af forberedelse / mængden af voksenguidning / sult og tørst e.l.?
- Kan barnet give udtryk for en udløsende faktor, eller kan vi som voksne observere én?

Hvem har udfordringen?

Det er relevant at have opmærksomhed på, hvem der har udfordringen. I mange tilfælde har barnet selv en oplevelse af at være udfordret. Barnets adfærd kan være en reaktion på omgivelserne, og vi må derfor også altid se nærmere på omgivelserne, når et barn ikke trives.

Hvis barnet ikke oplever sig udfordret, og er i trivsel, bør der være opmærksomhed på, om det er rammen og de voksne omkring barnet, der udfordres.

Teoretisk baggrund – hjernens bearbejdning af sensoriske stimuli

I gennem de seneste år har forskning medført ny viden om hjernens bearbejdning af sensoriske stimuli. En viden som går imod tidligere viden, og udfordrer vores forståelse af hjernens bearbejdning af sensoriske stimuli.

Pjecens anbefalinger bygger på den nye viden om hjernens bearbejdning af sansestimuli. Denne viden beskrives i korte træk. Ønskes mere dybdegående viden henvises til litteraturlisten.

Tidligere forståelse af hjernens bearbejdning af sensoriske stimuli

Den tidligere teoretiske forståelse hviler på, at hjernen modtager sensoriske stimuli fra sanserne, bearbejder stimuli og herefter sker reaktionen (input – bearbejdning – output), fx den motoriske handling. Det vil sige at den tidligere forståelse var, at hjernen reagerede på baggrund af de sensoriske stimuli fra kroppen.

Ny forståelse af hjernens bearbejdning af sensoriske stimuli

Vi lærer om den verden, vi bevæger os i ud fra vores sanser. Ny forskning peger på, at hjernen forudsiger sensoriske stimuli på forkant fremfor at reagere på dem, når de modtages fra sanserne. Hjernen danner konstant forventninger ud fra tidligere erfaringer om, hvad vi vil se, høre, føle eller opleve. Dette kaldes "Teorien om den forudsigende hjerne".

Forskning viser, at vores sanser sender langsomme og upålidelige signaler til hjernen. For at kompensere for dette, vil hjernen forudsige, hvad der sandsynligvis vil komme til at ske. Den reagerer kun på det, der ikke passer med dens forventninger. Det vil sige, når der opstår en forskel mellem det forventede og det, der faktisk sker.

I stedet for at vente på informationen fra sanserne, danner hjernen altså hele tiden forudsigelser ud fra tidligere erfaringer. Hjernen sammenligner disse forudsigelser med de sanseindtryk, der kommer, og retter sig derefter. Dette sker på et ubevidst plan. Når virkeligheden ikke stemmer overens med forventningen, opstår en såkaldt forudsigelsesfejl. Det er netop gennem disse fejl, at hjernen lærer og tilpasser sig.

Alle mennesker lærer og handler ud fra denne proces – barnet mærker, rører og spørger, fordi barnets hjerne søger at bekræfte eller justere sine forudsigelser

Når et barn oplever mange forudsigelsesfejl – altså når verden omkring barnet ikke stemmer overens med det, hjernen forventer – kan det skabe usikkerhed, uro og stress. Barnet kan give udtryk for ubehag, virke ængstelig, urolig, udadreagerende eller trække sig. Det skyldes, at hjernen hele tiden ubevidst forsøger at forstå og forudsige, hvad der sker, men ikke får nok støtte til at skabe mening og tryghed. Adfærden er ikke udtryk for modvilje eller trods, men udtryk for en hjerne, der arbejder hårdt for at få styr på en verden, der føles uforudsigelig.

Forudsigelighed omkring konteksten, også den sensoriske, kan støtte barnet i at opnå øget trivsel og tolerance for stimuli. Det er de voksne omkring barnet, der kan hjælpe med at opnå forudsigelighed. Konkrete forslag til dette beskrives senere i pjecen.

Følgende eksempler kan understøtte vores forståelse af, at hjernen er nødt til at være forudsigende:

- Når barnet løber, justerer hjernen løbebevægelserne i forvejen for at holde balancen, især hvis underlaget er ujævnt eller glat
- Når barnet skal gribe en bold, forudsiger barnet boldens retning og fart for at kunne gribe den - synet er for langsomt til at reagere
- Når barnet cykler, forudsiger hjernen, hvordan barnet skal styre og balancere, især når der er sving eller vejen er ujævn
- Når barnet tegner eller skriver, forudsiger hjernen bevægelserne med hånden, mens hånden former bogstaver eller figurer
- Når barnet træder ind i et fyldt rum, fx klasseværelset, forudsiger hjernen, at der vil være mange lyde og høj aktivitet. Det hjælper barnet med at forberede sig på det kommende lydniveau

Sanserne

Brug af sanserne har stor betydning for barnets udvikling. Sansesystemet inddeles i ydre (exteroceptive) og indre (interoceptive) sanser.

- De ydre sanser opdeles i syns-, høre-, lugte-, smags- og følesans (taktil), muskel-led-sans (proprioception) og balancesans (vestibulær). Muskel-led-sansen, følesansen og balancesansen benævnes ofte som de tre primære sanser
- De indre (interoceptive) sanser registrerer signaler fra kroppens indre organer, og de gør os i stand til at mærke fx sult/mæthed, tørst, kulde/varme, toiletrang, puls mv.

Muskel-led-sansen (proprioception) har sansereceptorer, som findes i kroppens muskler, sener og led. Den har betydning for evnen til at mærke kroppen (kropsfornemmelse) og evnen til at koordinere bevægelser og justere tempo og kraft i bevægelser.

Muskel-led-sansen er altid aktiv, når kroppen er i bevægelse. Særligt når vi går, løber, hopper, klatrer eller aser og maser/laver tungt arbejde som at trække, skubbe og løfte.

Følesansen (taktilsansen) har sanseceller i huden og alle slimhinder. Sansen har betydning for vores evne til at mærke, hvor på kroppen vi berøres, og den gør os i stand til at skelne mellem forskellige typer af stimuli, fx fast/blid berøring, kulde/varme, vådt/tørt, hårdt/blødt. Følesansen har betydning for, hvordan vi oplever fysisk kontakt med mennesker og materialer/konsistens.

Balancesansen (vestibulærsansen) har sanseceller beliggende i det indre øre. Sansen har sammen med synet og muskel-led-sansen afgørende betydning for vores evne til at opretholde balancen. Balancesansen registrerer om kroppen er i ro eller bevægelse, og den registrerer tyngdekraftens påvirkning af kroppen, fx når vi gynger, hopper eller kører i bil.

Analyse og tolkning af barnets signaler

Når barnet udviser anderledes adfærd, er det vigtigt at overveje, om årsagen skal findes i sansesystemet eller i det autonome nervesystem. Her kan barnets trivsel være en hjælp til at finde retningen.

Barnets trivsel kan pege os i retningen af, om sansereaktionen er årsagen til overbelastning eller om sansereaktionen er et symptom på den.

Når barnets trivsel er påvirket i negativ retning, vil der forventeligt altid være en påvirkning af det autonome nervesystem i større eller mindre grad.

Det autonome nervesystem består af det sympatiske og parasympatiske nervesystem. Det er vigtigt med en god balance mellem de to systemer.

Det sympatiske nervesystem sætter i gang, når kroppen skal yde ekstra. Det sker fx under fysisk aktivitet, eller når vi på andre måder skal præstere. Det aktiveres også i situationer, hvor vi føler mangel på overblik / angst / utryghed / panik.

Det parasympatiske nervesystem sænker pulsen, skaber ro i kroppen og er aktivt, når vi slapper af / føler os trygge / foretager rolige aktiviteter. Det sætter også gang i fordøjelsen.

Overaktivitet i det sympatiske nervesystem over længere tid kan ofte give forandringer og vanskeligheder i den sensoriske bearbejdning. Det skyldes, at hjernen bliver dårligere til at forudsige og filtrere sensoriske indtryk. Hjernen kan reagere

med overrapportering – typisk fra de ydre sanser og balance-sansen, og dette kan vise sig i form af øget følsomhed for støj, ubehag ved berøring mm. Samtidig kan hjernen underrapportere fra de indre (interoceptive) sanser, så barnet fx får sværere ved at mærke basale behov som sult, tørst og toiletrang.

Når barnet viser tegn på sensoriske udfordringer, vil det derfor altid være relevant at have bred opmærksomhed på, hvad der påvirker barnets trivsel - både i positiv og negativ retning.

Når barnets trivsel bedres, sker det i mange tilfælde, at de sensoriske udfordringer reduceres eller helt forsvinder. Hvis barnet fortsat viser tegn på sensoriske udfordringer, når trivslen er bedret, er det forventeligt, at de sensoriske udfordringer viser sin mere "rene" form. Det vil så være relevant at tage direkte afsæt i sansesystemet.

Arousal

Begrebet "arousal" er et udtryk for hjernens vågenhedstilstand, og relaterer sig til aktiviteten i det autonome nervesystem, og særligt til balancen mellem det sympatiske og parasympatiske nervesystem.

Arousal har betydning for barnets evne til at tilpasse opmærksomhed og aktivitetsniveau til de situationer, barnet er i. Når arousal er velreguleret, betyder det, at hjernens vågenhedstilstand er reguleret, så den passer til konteksten. Arousal vil derfor variere i løbet af dagen afhængigt af de aktiviteter, barnet deltager i.

Arousal regulering påvirkes bl.a. af forhold som søvn, sult/mæthed, følelsesmæssige påvirkninger (relationer og tilknytning), forudsigelighed, rammer og struktur. Således kan både høj og lav arousal være godt for os, og det er vigtigt, at barnet lærer at mestre denne op- og nedregulering.

Reguleret arousal kan både være høj og lav.

Når barnet er i reguleret høj arousal, er der tilpas aktivitet i det sympatiske nervesystem. Barnets krop er i gang; det viser tegn på glæde, engagement, tryghed og tillid i relationerne. Reguleret høj arousal forekommer fx i forbindelse med fysisk aktivitet og andre situationer, hvor vi oplever glæde.

Når barnet er i reguleret lav arousal, er der tilpas aktivitet i det parasympatiske nervesystem. Barnet er fx i gang med en aktivitet, hvor der er behov for at sidde rolig og fordybet. Reguleret lav arousal forekommer fx i forbindelse med måltider, finmotoriske aktiviteter, læsning, pauser mv.

Dysreguleret arousal kan også være både høj og lav.

Barnet med dysreguleret arousal kan have svært ved at regulere sit aktivitetsniveau, så det passer til situationen. Når barnet er i dysreguleret høj arousal, har barnet for høj aktivitet i det sympatiske nervesystem i forhold til konteksten. Barnet kan virke overstimuleret / presset og/eller utrygt. Barnet kan desuden have nedsat samarbejdsevne eller virke til at mangle overblik. Børnene beskrives ofte som motorisk urolige, og deres adfærd kan være at løbe væk fra aktiviteter, sidde uroligt, pille ved ting/sidemanden, utilsigtet slå andre.

Arousal har sammenhæng med aktiviteten i det autonome nervesystem. Arousal kan være reguleret og dysreguleret. Der er ikke belæg for at sige/konkludere, at sensoriske udfordringer skyldes problemer med regulering af arousal.

Sensoriske reaktioner og sensoriske udfordringer kan tolkes som en afledt reaktion som følge af et overbelastet/dysreguleret autonomt nervesystem.

Når barnet er i dysreguleret lav arousal, kan det virke ”lukket ned”, fraværende, uden energi og uden initiativ.

I løbet af dagen sker der hele tiden en vekselvirkning mellem det sympatiske og parasympatiske nervesystem og dermed også mellem høj og lav arousal.

For barnet med dysreguleret arousal (høj eller lav,) kan det blive svært at deltage i aktiviteter, legerelationer og læringssituationer. Det er derfor væsentligt at skelne mellem reguleret og dysreguleret arousal, både når der er tale om høj og lav arousal. Med de forslag til tiltag og aktiviteter, der præsenteres i det følgende, er det derfor ikke målet at bringe barnet i lav arousal, men derimod i reguleret arousal.

Hjernens funktion ved tegn på et overbelastet nervesystem

Funktionen i og samspillet mellem hjernens forskellige områder er et meget komplekst system, som er plastisk og dermed påvirkeligt for forandring. Når barnet viser tegn på et overbelastet nervesystem, kan samspillet mellem hjernens forskellige dele ændre sig.

Den følgende redegørelse er en kraftig forsimpning, og skal udelukkende anskueliggøre hvilke områder i hjernen, der er vigtige ift. regulering. Derudover ønsker vi at belyse, hvordan de kan påvirkes, så barnet bedre kan deltage i aktiviteter, sociale fællesskaber og læringsituationer.

Som nævnt tidligere er det sandsynligt, at et barn med tegn på reguleringsvanskeligheder har et for aktivt /overaktivt sympatisk nervesystem.

Det sympatiske nervesystem aktiveres af en struktur i hjernen, som hedder amygdala. Den benævnes også ofte som hjernens "stress-motor".

I hjernen findes desuden to områder, frontallapperne og hippocampus, som fungerer som stress-bremsere. Frontallapperne er væsentlige i forhold til vores evne til at overskue, planlægge, koncentrere os, være sammen med andre, humør og regulering af os selv ift. andre. Hippocampus har vigtig funktion i forhold til vores hukommelse.

Forskning viser, at fysisk aktivitet, som er sjov, motiverende og gør én lettere forpustet, har positiv indvirkning på mental trivsel, koncentration, opmærksomhed, hukommelse mm.

Når et barn har vist tegn på overbelastning igennem længere tid, bliver frontallapperne og hippocampus ringere til at fungere som stressbremse. En ond cirkel kan derfor være startet. En følge heraf kan være, at barnets trivsel er nedsat, og at det viser tegn på øgede sensoriske reaktioner. En længerevarende belastning kan desuden medføre, at hjernen bliver dårligere til at filtrere sensoriske indtryk, og at barnets følelsesmæssige oplevelse af de sensoriske stimuli forstærkes.

I det følgende vil vi komme ind på en række tiltag, som kan være medvirkende til at regulere barnets nervesystem og tolerance overfor sensoriske stimuli.

Fysisk aktivitet er blandt de væsentligste tiltag, idet hjernen er det organ i kroppen, som påvirkes mest af fysisk aktivitet.

Tiltag og aktiviteter

Hos nogle børn vil der opleves en umiddelbar effekt af tiltagene, men det er forventeligt, at der vil være behov for flere ugers observation for at vurdere effekt.

Uanset årsag og graden af udfordringer vil følgende overvejelser om pædagogik og sprogbrug være relevante:

- Omtal øvelser/aktiviteter som "lege". Med "øvelser" gøres børn nemt til voksne. Leg er det mest meningsfulde for børn at bruge tid på
- Voksnes formuleringer og forventninger til barnet skal stemme overens. "Nu skal vi på legepladsen" er ikke det samme som "Nu skal du gå i garderoben og tage overtøj på"
- Vær nysgerrig på barnets dagsform, som kan variere fra dag til dag. Hvad er barnets niveau i dag for at kunne deltage / øve sig / kunne selv? Graduér derfor hjælp og støtte efter dagsformen både i form af kontakt og fysisk guidning
- Når noget er svært, ophæves den logiske tidsramme oftest. Det vil sige, at det fortsat er svært, selv om det kun varer i kort tid. Fx selv om der kun var mad på fingrene i få sekunder ved måltidet, før det blev tørret at, kan det føles som om, det varede hele måltidet
- Hvis barnet har svært ved at deltage i leg, så lad det kigge på andres leg (deltagelse i periferien / perifer legitim deltagelse). Deltagelse på denne måde kan vare i lang tid. Giv evt. barnet en lille rolle fx styre musik, holde rekvisitter o.l. Sørg som voksen for at have øjenkontakt med og tale til

barnet, så det føler sig som en del af legen. Deltagelse er ikke enten/eller

- Mange små skridt er ofte bedre end få store. De små skridt giver nemmere succes
- Giv barnet oplevelsen af, at det var ham/hende, der afsluttede opgaven (afslutning med succes). Fx lynede det sidste stykke af lynlåsen, tørrede det sidste snavs af hænderne, skubbede kassen det sidste stykke, deltog i den afsluttende sang i motorikrummet etc.

Anbefalinger ved tegn på nedsat trivsel og/eller tegn på sensoriske udfordringer:

- Fortæl gerne barnet, at det er kroppen, der har et behov, fx at kroppen ikke kan lide noget bestemt (fx håndvask, solcreme, høje pludselige lyde) / har stort behov for noget bestemt (fx bevægelse, røre ved ting/personer). Dette kaldes at eksternalisere
- Skab forudsigelighed/forberedelse ift. konteksten - også den sensoriske kontekst – mhp. at øge barnets følelse af kontrol og mestring af situationen (uddybes i det følgende)
- Vær varsom med at skærme barnet (uddybes i det følgende)
- Indtænk fysisk aktivitet: gerne med øget puls (uddybes i det følgende)
- Vær opmærksom på barnets energiforvaltning ved fx at indtænke som pauser undervejs

Fysisk aktivitet

Ved fysisk aktivitet med øget puls, leg og glæde frigives hormoner og neurotransmittere, som er med til at regulere barnets nervesystem. Fysisk aktivitet kan dermed bedre evnen til at tolerere sensoriske stimuli. Fysisk aktivitet har også positiv effekt i forhold til humør, hukommelse, koncentration, indlæringsevne og kreativitet.

Forudsigelig kontekst – også den sensoriske kontekst

Forudsigelighed i form af struktur og tydelige rammer herunder forberedelse, tydelig start/slut for aktiviteten, hvor/hvornår/hvor længe og med hvem er væsentligt. Visuelle støttesystemer er ofte også virkningsfulde.

Når et barn viser tegn på sensorisk overreaktion, er forudsigelighed i den sensoriske kontekst lige så væsentlig. Den sensoriske overreaktion sker på et ubevidst plan, og når den sensoriske kontekst gøres forudsigelig, gøres den bevidst for barnet.

Forudsigeligheden indebærer ikke, at der skal ske en præcis information om de sensoriske stimuli, som barnet kan forvente. Det er ikke muligt. Men målet er at skabe større klarhed over, hvad barnet kan forvente.

Eksempler på forudsigelig sensorisk kontekst:

1

Før en støjende situation:

“Om lidt går vi ind i salen, hvor der er mange børn. Det kan blive lidt larmende. Hvis det bliver for meget, kan vi tage en pause sammen.”

2

Før en ændring i lydniveau:

“Snart starter musikken, og den bliver høj. Det varer i 10 minutter, og så stopper musikken igen.”

3

Før måltid:

“I dag skal vi have smørselv-madder. Man kan godt få lidt smør eller leverpostej på fingrene. Det klister lidt. Du får et papir ved siden af dig, så du kan tørre det af, når du har smurt din mad”.

4

Før deltagelse i massage/ pizza-leg med de andre børn:

“I dag skal vi lege pizza-leg. Du skal være sammen med mig. Når du har rullet dig ind i tæppet, putter jeg 3 slags ”fyld” på dine ben ved at klappe/stryge hænderne på dem, og jeg tæller til 3, før jeg gør det. Hvis du gerne vil have ”fyld” andre steder på kroppen, kan du fortælle mig det”.

Skærmning

Der kan i nogle tilfælde være behov for skærmning af barnet. Det gør sig gældende, når barnet har en nedsmeltning, eller på anden vis er i akut alarmberedskab.

Hvis skærmning bruges i alt for stort opfang, er der risiko for, at den sensoriske overreaktion forværres, fx fordi barnet vænner sig til, at der altid er meget stille/at det sjældent får ting på hænderne osv. Derfor er det vigtigere at fokusere på forudsigelighed og den rette dosering af stimuli.

Forslag til aktiviteter

Eksempler på fysiske aktiviteter med øget puls

- Ase/mase aktiviteter, hvor kroppens store muskelgrupper er aktive og barnet bruger mange kræfter (fx bære vasketøjskurv, køre trillebør, grave i haven, trække tøj ud af vaskemaskinen, skubbe indkøbsvognen)
- Skubbeleg, ”vælte væg-leg”, bokseleg på fx sammenrullet yogamåtte/stor pude osv
- Løbe, hoppe, klatre-lege
- Sang-/bevægelseslege

Giv tid

Det tager tid at implementere nye strategier og nye vaner, da der skal dannes nye forbindelser i hjernen. Forskning viser, at det tager 21 –66 dage med mange gentagelser, før at der sker en ændring i hjernen.

Derfor er det vigtigt at være opmærksom på, at børns tilvænning til sensoriske stimuli også tager tid.

Ved børn med tegn på neurodivergens/børnepsykiatriske problemstillinger og evt. nedsat eller øget reaktion på sensoriske stimuli, skal man forvente, at de skal have endnu længere tid til tilvænning.

Planlæg gerne aktiviteter, så intensiteten varierer. Herunder andre tiltag som kan være virksomme:

- Lad barnet være praktisk hjælper (hente ting, dele glas/ madpakker/papirer ud, skubbe tunge kasser med legetøj, tage løbetykler og mooncars ind/ud ad skuret)
- Sidde på kuglepude eller luftpude, alternativt en bevægelig stol
- Sidde tæt ved samling, historielæsning mm. Sidde op ad væg ved måltider
- Skift stilling mellem siddende og stående ved finmotoriske aktiviteter
- Minimér/udnyt ventetid med ”tænkeopgaver” (tælle, remser, gætte osv) som adspredelse
- Giv noget i hænderne, som ikke larmer (tangles, magic-ball o.l.)
- Trykmassage med faste dybe tryk eller faste kram mange gange dagligt

Kilder:

Inspirationen til denne pjece er hentet fra vores egen erfaring fra praksis samt fra følgende litteratur:

Hansen, A. (2016): *Hjernestærk*, Politikens Forlag

Nissen, C. (2016): *Sansemotorik og samspil – forstå børn, der er svære at forstå*, Dansk Psykologisk Forlag

Nissen, C. (2022): *Sansemotoriske legeaktiviteter*, Akademisk Forlag

Prehn, A. (2015): *Hjernesmart pædagogik – stimuler børns læring, empati, indre ro og selvkontrol*, People's Press

Thomsen, P. (2017): *Du skal huske affodre din søhest*, People's Press

Thomsen, P. (2022) *Børns mentale sundhed – når nervesystemet er på overarbejde* Gads Forlag

Vermeulen, P.(2023): *Autisme og den forudsigende hjerne*, Forlaget Press To

Kontakt til Børneterapien

Det er vores håb, at dette informationsmateriale bidrager til en øget forståelse og øgede handlemuligheder til børn, som i større eller mindre grad viser tegn på reguleringsvanskeligheder.

Ved behov for sparring omkring et barn kan der rettes henvendelse til Børneterapien for yderligere tværfaglig drøftelse. Link: **Børn med motoriske vanskeligheder - AarhusIntra** (aarhuskommune.dk)

**Find mere information
på Børneterapien**

